

Handläggare
Susanna Nyttell
Telefon: 0850815029

Till
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2021-04-22

Inrättande av Etableringscentrum

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2021/208

Förslag till beslut

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar följande:

- 1) Detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.
- 2) Ärendet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Utifrån uppdrag i budget 2019 genomfördes en utredning om inrättande av ett Etableringscentrum för staden, och under 2020 fattade arbetsmarknadsnämnden beslut om genomförandet. Beslutet har därefter uppdaterats utifrån förslag från socialnämnden om att Etableringscentrum samlokaliseras med Intro Stockholm, och uppdrag i budget 2021 som rör Etableringscentrum. I det uppdaterade ärendet lämnar arbetsmarknadsnämnden även förslag om möjliga justeringar i ansvarsfördelning avseende initialt ekonomiskt bistånd för nyanlända för vidare beredning. Utredningen och det uppdaterade ärendet har nu skickats ut på remiss av kommunstyrelsen.

Förvaltningen ställer sig positiv till inrättandet av stadens Etableringscentrum och de uppdateringar som det nya beslutet medför.

Bakgrund

I stadens budget för 2019 fick arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att utreda förutsättningar för inrättande av Etableringscentrum i Stockholm, i syfte att öka nyanländas möjligheter till snabb förankring i arbets- och samhällsliv. Utredningen genomfördes under 2019 i samverkan med socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna. Utredningens samlade bedömning var att det finns en stor grupp nyanlända som har behov av stadens insatser parallellt med Arbetsförmedlingens. Det konstaterades också att det finns en stor samsyn kring behovet av större samordning av arbetet med nyanlända, det initiala mottagandet, liksom ett behov av att få bättre effektivitet i det rekryterande arbetet mot studier och jobb.

I april 2020 fattade arbetsmarknadsnämnden beslut om att godkänna utredningen och det stegvisa inrättandet av Etableringscentrum, samt att överlämna utredningen till kommunstyrelsen. I maj 2020 lämnade socialnämnden förslag om att socialförvaltningen genom Intro Stockholm skulle bli en aktiv samarbetspart i utvecklingen av Etableringscentrum, att det skulle samlokaliseras med Intro Stockholm och att Intro Stockholms uppdrag att ge initial samhällsvägledning skulle utökas till att även omfatta nyanlända som är egenbosatta.

Av stadens budget för 2021 framgår att arbetsmarknadsnämnden genom Etableringscentrum ska bidra till en väg in för nyanlända, erbjuda ett tidigt, förebyggande och sammanhållet stöd och insatser i syfte att öka nyanländas etablering på arbetsmarknaden och i samhället, samt stärka samverkan med nationella myndigheter för ett bättre mottagande. Samtidigt fick socialnämnden i uppdrag att samverka med arbetsmarknadsnämnden kring Etableringscentrum, och stadsdelsnämnderna fick i uppdrag att med stöd av Etableringscentrum samverka både inom staden och externt med näringsliv och civilsamhälle för att nyanlända ska etableras snabbt på arbetsmarknaden.

I det ärende som nu tagits fram föreslår arbetsmarknadsförvaltningen en uppdatering av arbetsmarknadsnämndens tidigare beslut om inrättande av Etableringscentrum, utifrån socialnämndens förslag och uppdragen i budget 2021. Kommunstyrelsen har skickat det uppdaterade ärendet och utredningen om Etableringscentrum på remiss till socialnämnden och alla stadsdelsnämnder. Remissvaret ska vara KF/KS kansli tillhanda senast 2021-04-30.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjestöd och behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet 2021-04-15.

Ärendet

Enligt utredningen ska den övergripande målsättningen med Etableringscentrum vara att förkorta etableringstiden genom att samla och stärka stadens resurser och kompetenser inom det initiala mottagandet, samt stärka samverkan inom staden, med statliga myndigheter och det civila samhället.

Syftet med Etableringscentrum föreslås vara att:

- Erbjudna ett välkomnande, förenklat, effektivt och likställigt mottagande för kommunanvisade och egenbosatta nyanlända och deras anhöriga.
- Erbjudna och lotsa till jobb, arbetsmarknadsinsatser, praktikplatser och mentorskap.
- Arbeta rekryterande mot studier inom vuxenutbildningen och till samhällsorienteringen.
- Bidra till en sammanhållen individuell planering för individen.
- Effektivisera samverkan inom staden och med statliga aktörer, civila samhället och övriga berörda aktörer utifrån ett holistiskt förhållningssätt, med den nyanlända i centrum.

Målgruppen för Etableringscentrum föreslås vara:

- Personer födda utanför EU/EES som befunnit sig i Sverige upp till 36 månader efter beviljat uppehållstillstånd och deras anhöriga.
- Efter individuell bedömning kan personer som har en pågående kontakt med Etableringscentrum men där tidsgränsen på 36 månader passerats, ha fortsatt kontakt.
- Personer födda utanför EU/EES som beviljats uppehållstillstånd 2016 eller senare, har avslutats i etableringen, är arbetslösa och bor i stadens genomgångsbostäder.

Ensamkommande barn och unga föreslås inte ingå i målgruppen för Etableringscentrum. Detta ansvar ligger idag på socialnämnden och stadsdelsnämnderna, och här föreslås ingen ändring. Däremot föreslås att Etableringscentrum ska kunna erbjuda initial samhällsvägledning, lotsning och arbetsmarknadsrelaterat stöd för anhöriga till ensamkommande.

Enligt förslaget planeras Etableringscentrum öppna vid halvårsskiftet 2021 och utgöras av socialnämndens Intro Stockholm och arbetsmarknadsnämndens befintliga verksamheter riktade till nyanlända. Det föreslås även att arbetsmarknadsnämndens verksamheter förstärks med ytterligare funktioner såsom etableringskoordinatorer. Intro Stockholms nuvarande uppdrag att ge initial samhällsvägledning föreslås utökas till att även omfatta nyanlända som är egenbosatta.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning
Avdelningen för individ- och familjestöd

Björkhagsplan 6
Box 5117
121 17 Johanneshov
Växel 08-508 150 00
Fax 08-508 15 099
skarpnack@stockholm.se
stockholm.se

Flera statliga myndigheter har en viktig roll i arbetet med nyanlända, framför allt Arbetsförmedlingen som har huvudansvaret för nyanländas etablering, men även Migrationsverket, Skatteverket och Försäkringskassan. På grund av pågående omorganisationer hos

flera av de statliga aktörerna gjorde utredningen bedömningen att det inte fanns förutsättningar för en direkt medverkan av dessa aktörer, i form av samlokaliserad personal. Däremot finns ett stort intresse från dem för att utveckla samverkansformer. Utredningen bedömer därför att en realistisk väg framåt är att staden samlar sina egna resurser och verksamheter inom ramen för Etableringscentrum, för att sedan utveckla samverkansformer med de statliga aktörerna, utifrån rådande förutsättningar.

Inrättande av Etableringscentrum innebär enligt förslaget i första hand en förstärkning av stadens initiala mottagande av nyanlända, och innebär i huvudsak inget reducerat ansvar för stadsdelsnämnderna. Efter den initiala vägledning som ska erbjudas vid Etableringscentrum ska de nyanlända huvudsakligen hänvisas till den samhällsvägledning som stadsdelsförvaltningarna erbjuder, eftersom det är angeläget att den nyanlände snabbt får en lokal förankring och tillgång till lokal service. Detta motsvarar det arbetssätt som redan idag finns för gruppen kommunanvisade. Arbetsmarknadsnämnden har ett samordnande ansvar för stadsdelsnämndernas samhällsvägledning och på detta sätt kan en nära samverkan mellan Etableringscentrum och stadsdelsnämndernas samhällsvägledning upprätthållas, enligt förslaget. Därmed anses risken minska för otydlighet i ansvarsfördelningen gällande samhällsvägledning i olika faser av etableringen.

I det nya ärendet föreslår arbetsmarknadsnämnden också att möjliga justeringar i ansvarsfördelningen gällande initialt ekonomiskt bistånd för nyanlända bör utredas vidare. I nuläget ansvarar socialnämnden genom Intro Stockholm för hanteringen av initialt ekonomiskt bistånd i avvaktan på etableringsersättning (den så kallade glappersättningen) för kommunanvisade nyanlända, medan stadsdelsnämnderna ansvarar för glappersättningen för egenbosatta. Syftet med Etableringscentrum är att erbjuda en väg in och likvärdig service för alla nyanlända. Arbetsmarknadsnämnden föreslår därför att Intro Stockholms uppdrag från och med 2022 ska utökas till att omfatta hanteringen av glappersättningen även för egenbosatta. Det skulle innebära en ansvarsförflyttning för nyanlända i behov av försörjningsstöd i avvaktan på etableringsersättning, men som inte är i behov av andra insatser från socialtjänsten, från stadsdelsnämnderna till Intro Stockholm.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning
Avdelningen för individ- och familjestöd

Björkhagsplan 6
Box 5117
121 17 Johanneshov
Växel 08-508 150 00
Fax 08-508 15 099
skarpnack@stockholm.se
stockholm.se

Synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på förslaget om att inrätta ett Etableringscentrum, och delar uppfattningen att samtliga nyanlända såväl kommunanvisade som egenbosatta och deras anhöriga bör

erbjudas en väg in, och ett likställigt mottagande i staden. Många olika aktörer, både inom staden och externa, är involverade i mottagandet och förvaltningen instämmer i att det finns ett behov av mer effektiva arbetsprocesser och tätare samarbete mellan aktörerna. Inrättandet av Etableringscentrum kan väntas leda till ett mer välfungerande och likställt mottagande för nyanlända, samt ett mer effektivt resursutnyttjande.

I nuläget har stadsdelsförvaltningarna huvudansvar för mottagande av nyanlända som är egenbosatta. Förvaltningen ser positivt på förslaget att ansvaret för samhällsvägledning till nyanlända som är egenbosatta flyttas till Etableringscentrum, då det ger förutsättningar för ett mer sammanhållet och likvärdigt mottagande över staden, oavsett målgrupp. Att Intro Stockholm och Etableringscentrum samlokaliseras är positivt då detta bör underlätta och effektivisera insatserna. Förvaltningen välkomnar även förslaget att Etableringscentrum ska kunna erbjuda initial samhällsvägledning, lotsning och arbetsmarknadsrelaterat stöd för anhöriga till ensamkommande.

Förvaltningen ser också positivt på att ansvaret för den så kallade glappetersättningen utreds närmare. Det är av stor vikt att förutsättningarna för och konsekvenserna av förändringen utreds noga, och att det säkerställs att varje aktör får ersättning för sina uppdrag. Det finns bland annat behov av att förtydliga ansvarsfördelningen gällande kompletterande försörjningsstöd på grund av höga boendekostnader och ansökningar om akutboende från nyanlända som är egenbosatta. Förvaltningen ser även ett behov av att förtydliga hur ansvarsfördelningen ska se ut mellan Etableringscentrum och den lokala samhällsvägledningen, framför allt när det gäller bostadsvägledning.

Maria Mathiasson Laxvik
Stadsdelsdirektör

Karin Bülow
Tf. avdelningschef

Bilagor

1. Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande
2. Utredning om Etableringscentrum i Stockholm 2019

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Mathiasson Laxvik, Stadsdelsdirektör	2021-03-30
Karin Bülow, Tf. avdelningschef	2021-03-30